

موسسه / پژوهشکده / مرکز مرتبط: موسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور

عنوان: معرفی گونه‌های سوزنی برگ کاج بروسیا (*Pinus brutia Ten.*) و کاج بادامی (*Pinus pinea L.*) جهت کشت در فضای سبز شهرستان ساوه

یافته منتج از پروژه شماره: ۲۴-۶۱-۰۹-۲۳-۰۸۳۲-۹۵۰۸۳۲ مدت اجرا: ۴ سال و ۶ ماه

مجری: غلامرضا گودرزی رتبه علمی: استادیار پژوهش

آدرس الکترونیکی مجری: Goodarzi44@yahoo.com

تعریف مسئله و اهمیت موضوع:

پیشرفت و گسترش سریع علم و صنعتی شدن شهرها و توسعه شهرنشینی، امکانات رفاهی زیادی را برای انسان‌ها فراهم نموده و به دنبال آن این فن‌آوری‌ها مشکلات زیست‌محیطی فراوانی را برای انسان به وجود آورده است. نقش درختان در پالایش و کاستن آلودگی‌های گوناگون هوا، آب و خاک و زیباسازی محیط‌زیست بسیار قابل توجه است. از طرفی، با افزایش تنوع درختان می‌توان اکوسیستم پایدارتر و جذاب‌تری را ایجاد نمود. شهرستان ساوه، یکی از مراکز صنعتی کشور و استان مرکزی است، به‌طوری‌که بزرگ‌ترین شهرک صنعتی کشور در این شهرستان قرار داشته که توسعه فضای سبز و جنگلکاری‌ها در آن ضروری می‌سازد. شرایط سخت اقلیمی، اقلیمی و آب، از مشکلات عمده انتخاب گونه در این منطقه است. سطح کل فضای سبز شهرستان ساوه ۲۲۰ هکتار است، به‌طوری‌که سرانه فضای سبز ۱۱/۵ مترمربع و کمتر از استاندارد می‌باشد (۱۲ مترمربع) و لذا، اجرایی کردن و تنوع بخشیدن به گونه‌ها در توسعه فضای سبز از اهمیت زیادی برخوردار است. سوزنی‌برگان به علت همیشه‌سبز بودن و شکل زیبای تاج آن‌ها علاوه بر چشم‌انداز زیباتر به‌خصوص در فصل زمستان و پائیز، می‌توانند در کاهش آلودگی‌های محیطی نیز تأثیر بیشتری داشته باشند. از آنجا که گونه‌های سوزنی‌برگ، بومی این منطقه نیستند، جهت توسعه علمی و مناسب آن‌ها باید ابتدا طرح‌های سازگاری اجرا و گونه‌های مناسب شرایط اقلیمی و اقلیمی منطقه مشخص گردند.

دستورالعمل بکارگیری یافته در عرصه:

نتایج این طرح با استفاده از گونه کاج بروسیا (*Pinus brutia Ten.*) و کاج بادامی (*Pinus pinea L.*) در شهرستان ساوه قابل اجرا می‌باشد. در اسفندماه، عرصه کاشت شخم، دیسک و سپس، تسطیح شده است و سپس، با نهرکن، نهرهایی به فاصله سه متر حفر می‌شود. لازم است همراه با شخم در هر هکتار حدود ۲۰ تن کود حیوانی پوسیده نیز به خاک اضافه شود. در اسفندماه و یا نیمه اول فروردین ماه، نهال‌های گلدانی دو الی سه ساله با ارتفاع حداقل ۷۰ سانتی‌متر در فاصله ۳ متر بر روی نهرها در چاله‌هایی به ابعاد ۷۰×۷۰ سانتی‌متر کاشته می‌شوند. بهتر است در زمان کاشت به میزان

۵ کیلوگرم کود حیوانی به خاک چاله اضافه شود. بعد از عملیات کاشت، آبیاری نهال‌ها سریع انجام و پس از آن به‌طور منظم هر هفته در سال اول انجام شود. در سال‌های بعد، می‌توان دوره‌های آبیاری را طولانی‌تر (۱۰ الی ۱۵ روز) نمود. عملیات وجین علف‌های هرز و بررسی آفات و بیماری‌ها منظم انجام شود.

نتایج و مزایای حاصل از بکارگیری یافته در عرصه:

شهرستان ساوه به‌دلیل نزدیکی به پایتخت و منطقه ویژه اقتصادی کاوه و واقع شدن در محل شاهراه‌های ارتباطی، محل مناسبی برای تجمع واحدهای صنعتی بیشتر در آینده و در نتیجه آلاینده‌گی بیشتر است. کمبود آب در این منطقه، می‌تواند به‌عنوان یک عامل مهم تلقی شود. وزش بادهای محلی و افزایش ناگهانی ریزگردهای انتقالی مناطق مختلف، نیز شهرستان ساوه را جزو شهرهای آلوده نموده است. نقش درختان در پالایش و کاستن آلودگی‌های گوناگون هوا، آب‌وخاک و زیباسازی محیط‌زیست در مناطقی همانند شهر ساوه بسیار قابل توجه است. از طرفی، با افزایش تنوع درختان می‌توان اکوسیستم پایدارتر و جذاب‌تری را ایجاد نمود.

عکس/عکس‌های شاخص از یافته:

